

Svar på skriftligt spörsmål SSS 30/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att återinföra celiakersättningen och reda ut situationen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 30/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Tanus/kd m.fl.:

Ämnar regeringen vidta brådskande åtgärder för att underlätta den ekonomiska bördan som behandlingen av celiaki innebär för patienten och för att förebygga tilläggssjukdomar beroende på celiaki,

ämna regeringen fästa uppmärksamhet vid och öka beslutsfattarnas rätta kunskap och förståelse för celiaki som autoimmunsjukdom och för tilläggssjukdomar som dåligt skött celiaki leder till,

har regeringen redan inlett en egen utredning om behovet av celiakersättning eller ämnar regeringen vidta denna åtgärd snabbt,

hur genomförs den här utredningen och av vem och när kan man förvänta sig resultat?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Syftet med servicesystem, förmåner och kostnadsersättningar är att främja och upprätthålla befolkningens välmående, hälsa, funktions- och arbetsförmåga och sociala trygghet samt minska välfärds- och hälsoskillnaderna. I regeringsprogrammet för statsminister Rinnes regering är målet att förbättra social- och hälsovårdens servicesystem så att Finland är ett land där var och en får vård, omsorg och omvårdnad i rätt tid och på lika grunder. Metoderna för att nå målet omfattar förutom utvecklingen av servicesystemet även reformer som ska inledas. Utredningen av behovet av kotersättning har nämnts särskilt i regeringsprogrammet i samband med utvecklingen av servicesystemet och inledande av reformer.

Kotersättning, som ibland också kallades celiakersättning, betalades till personer med celiaki som ersättning för kostnaderna för glutenfri kost fram till slutet av 2015. Ersättningen betalades av FPA och uppgick vid årsskiftet 2015–2016 då den upphörde till 23,60 €/månad. Ersättningen var skattefri och beviljades personer som hade fyllt 16 år. Celiaki beaktas fortfarande när personer under 16 år beviljas handikappbidrag.

Kotersättningen slopades i syfte att balansera upp statsfinanserna men även av skäl som anknyter till likabehandling av människor med olika sjukdomar. Förutom celiaki finns det också andra sjukdomar där iakttagande av en diet eller undvikande av ett visst födoämne är nödvändigt som

Svar på skriftligt spörsmål SSS 30/2019 rd

behandlingsform. I samband med att kostersättningen slopades ansågs det i riksdagen att trots att celiaki och till exempel födoämnesallergier inte är likadana sjukdomar är det med tanke på jämlikheten inte problemfritt att personer med en viss sjukdom får ersättning för att hålla sig till en viss diet. Personer med celiaki men även till exempel med födoämnesallergi kan å andra sidan komponera kosten utan att de födoämnen som de ska undvika ersätts med dyrare varianter. I stället kan de nödvändiga näringsämnen komma från andra födoämnen.

Vid social- och hälsovårdsministeriet börjar man reda ut möjligheterna att förverkliga det som anförts i regeringsprogrammet inklusive tidtabellen för utredningsarbetet. I utredningen av behovet av en kostersättning ska bland annat beaktas likabehandling av människor med olika sjukdomar, helheten av social trygghet, diagnosticering och behandling av sjukdom och frågor som gäller verkställande.

Helsingfors 15.7.2019

Social- och hälsovårdsminister Aino-Kaisa Pekonen